

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DELEGATURA w ŁODZI

ul. Piotrkowska 120
90-006 Łódź, P - 73
Tel. (0-42) 636-36-89, Fax (0-42) 636-07-12
E-mail: lodz@uokik.gov.pl

RŁO-61-32/07/AK

Łódź, dnia 25 czerwca 2007 r.

DECYZJA Nr RŁO 34/2007

Na podstawie art. 26 ust. 1 w związku z art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. 2007 r., Nr 50, poz. 331) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. z 2002 r., Nr 18, poz. 172, zm. Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 68) w związku z art. 136 cytowanej na wstępie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, po przeprowadzeniu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów wszczętego z urzędu przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej „Nad Wartą”, ul. Grota Roweckiego 6, 98-355 Działoszyn

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów działanie Spółdzielni Mieszkaniowej „Nad Wartą” w Działoszynie, polegające na stosowaniu, w obrocie z udziałem konsumentów, we wzorcu umowy pn. „Umowa Nr .../...CATV” postanowień o następującej treści:

- „*Zmiana wysokości opłaty abonenckiej nie stanowi zmiany niniejszej umowy*”,
- „*Operator może przenieść prawa i obowiązki z niniejszej umowy w całości lub części na osoby trzecie, zawiadamiając o tym Abonenta na piśmie (...)*”,

które są tożsame z postanowieniami umowy wpisanymi do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.).

i nakazuje się zaniechanie jej stosowania.

Uzasadnienie

Na przełomie 2006 r. i 2007 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwany dalej: „Prezes Urzędu”) przeprowadził badanie lokalnych rynków dostarczania konsumentom programów telewizyjnych w pakietach programowych w postaci sygnału audio- wizualnego rozprowadzanego drogą sieci kablowej na terenie właściwości miejscowej Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura w Łodzi. W toku badania Prezes Urzędu ustalił, że Spółdzielnia Mieszkaniowa „Nad Wartą” w Działoszynie stosuje we

wzorcu umowy „Umowa Nr .../...CATV” w § 5 zdanie czwarte postanowienie o treści: „Zmiana wysokości opłaty abonenckiej nie stanowi zmiany niniejszej umowy”, a w § 11 postanowienie o treści: „Operator może przenieść prawa i obowiązki z niniejszej umowy w całości lub części na osoby trzecie, zawiadamiając o tym Abonenta na piśmie (...)”.

W wyniku analizy ww. zapisów ustalono, że postanowienie umowy o treści: „Zmiana wysokości opłaty abonenckiej nie stanowi zmiany niniejszej umowy” ma zbliżoną treść i wywołuje takie same skutki prawne jak postanowienie „Zmiana opłaty nie powoduje konieczności zmiany umowy” uznane, na mocy wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 19 stycznia 2005 r., sygnatura akt XVII AmC 2/04, za niedozwolone postanowienie umowy i wpisane w dniu 5 maja 2005 r. do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.) - (zwany dalej: „Rejestr”) pod pozycją 400. Natomiast postanowienie umowy o treści: „Operator może przenieść prawa i obowiązki z niniejszej umowy w całości lub części na osoby trzecie, zawiadamiając o tym Abonenta na piśmie (...)”, ma zbliżoną treść i wywołuje takie same skutki prawne jak postanowienie o treści: „Abonent zezwala Operatorowi na przelanie wszelkich praw i obowiązków wynikających z niniejszej umowy na dowolny podmiot trzeci, bez dodatkowej zgody Abonenta”, które zostało uznane za niedozwolone postanowienie umowy na mocy wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 19 stycznia 2005 r., sygnatura akt XVII AmC 2/04 i zostało wpisane do Rejestru pod pozycją 402, w dniu 5 maja 2005 r.

W dniu 14 maja 2007 r. Prezes Urzędu wszczął z urzędu Postanowieniem Nr 1/61-32/07 postępowanie w sprawie podejrzenia stosowania przez Spółdzielnię Mieszkaniową „Nad Wartą” w Działoszynie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów polegających na stosowaniu we wzorcu umowy pn. „Umowa Nr .../...CATV” postanowień o następującej treści:

- „Zmiana wysokości opłaty abonenckiej nie stanowi zmiany niniejszej umowy” ,
- „Operator może przenieść prawa i obowiązki z niniejszej umowy w całości lub części na osoby trzecie, zawiadamiając o tym Abonenta na piśmie (...)” ,

które są tożsame z postanowieniami umowy wpisanymi do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.), co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt. 1 cytowanej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Prezes Urzędu zawiadomił Spółdzielnię Mieszkaniową „Nad Wartą” w Działoszynie o wszczęciu postępowania w dniu 14 maja 2007 r. (dowód: karta nr 3).

Postanowieniem nr 2/61-32/07 z dnia 14 maja 2007 r. Prezes Urzędu zaliczył w poczet dowodów w prowadzonym postępowaniu dokumenty zebrane w postępowaniu wyjaśniającym t. j. pismo Spółdzielni Mieszkaniowej „Nad Wartą” z dnia 16 stycznia 2007 r., odpis aktualny z Rejestru Przedsiębiorców, „Umowę Nr .../...CATV”, pismo Spółdzielni Mieszkaniowej „Nad Wartą” z dnia 14 marca 2007 r. wraz z „Zaświadczeniem o wpisie do rejestru przedsiębiorców telekomunikacyjnych” (dowód: - karty nr 4-29), o czym zawiadomił Spółdzielnię Mieszkaniową „Nad Wartą” w Działoszynie w dniu 14 maja 2007 r. (dowód: karta nr 30).

W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania Spółdzielnia Mieszkaniowa „Nad Wartą” w Działoszynie w dniu 31 maja 2007 r. poinformowała, że

podziela pogląd Prezesa Urzędu co do zakwestionowanych zapisów ww. „Umowy” oraz, że w umowie zastaną wprowadzone zmiany mające na celu wyeliminowanie zapisów sprzecznych z prawem a umowy już obowiązujące zostaną zmienione na podstawie aneksów. Ponadto Spółdzielnia Mieszkaniowa „Nad Wartą” w Działoszynie zwróciło się z prośbą o zawarcie ugody w przedmiotowej sprawie na podstawie z art. 102 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. 2007 r., Nr 50, poz. 331) (*dowód: - karta nr 31*). Dodatkowo w piśmie z dnia 5 czerwca 2007 r. Spółdzielnia Mieszkaniowa „Nad Wartą” w Działoszynie poinformowała, że z uwagi iż działalność statutowa jest prowadzona bezwynikowo, w tym usługi telewizji kablowej, w przypadku odrzucenia przez Prezesa Urzędu propozycji zawarcia ugody, prosi o nie nakładanie kary (*dowód: - karta nr 33*).

Prezes Urzędu ustalił następujący stan faktyczny:

Spółdzielnia Mieszkaniowa „Nad Wartą” w Działoszynie jest spółdzielnią wpisaną do Rejestru Przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym pod numerem 0000013373, która prowadzi działalność gospodarczą na podstawie ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze (tekst jednolity: Dz. U. z 2003 r. Nr 188 poz. 1848, ze zm.) ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2003 r. Nr 119 poz. 1116, ze zm.) oraz ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2004 r., Nr 173, poz. 1807, ze zm.) – zwana dalej: „ustawa o swobodzie działalności gospodarczej i ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. z 2004 r., Nr 171, poz. 1800, ze zm.) – zwana dalej: „Prawo telekomunikacyjne”.

Przedmiotem działalności Spółdzielni Mieszkaniowej „Nad Wartą” w Działoszynie jest między innymi usługa dostarczania programów telewizyjnych w pakietach programowych w postaci sygnału audio - wizualnego rozprowadzanego drogą sieci kablowej. Usługa ta jest dostarczana członkom Spółdzielni Mieszkaniowej „Nad Wartą” w Działoszynie oraz innym abonentom z terenu miasta Działoszyn (*dowód: - karta nr 31*). Jest to usługa telekomunikacyjna w rozumieniu art 2 pkt 48 Prawa telekomunikacyjnego. Usługa ta jest dostępna dla ogółu użytkowników (w tym konsumentów). W związku z powyższym należy przyjąć, że usługa ta ma charakter publiczny w rozumieniu art. 2 pkt 31 Prawa telekomunikacyjnego.

W swojej działalności Spółdzielnia Mieszkaniowa „Nad Wartą” w Działoszynie stosuje przy zawieraniu umów na świadczenie usług telekomunikacyjnych „Umowę Nr .../...CATV” (*dowód: karty nr 8-10*). Dokument ten stanowi wzorzec umowy w rozumieniu art. 384 § 1 k.c. Spółdzielnia określiła w nim jednostronnie warunki świadczenia usługi telekomunikacyjnej. Wzorzec ten jest przygotowany z góry, przed zawarciem umowy i zawiera gotowe postanowienia, na treść których konsument nie ma wpływu.

We wskazanym powyżej wzorcu umowy „Umowa Nr .../...CATV”, Spółdzielnia Mieszkaniowa „Nad Wartą” w Działoszynie ustaliła jednostronnie następujące postanowienia:

- „*Zmiana wysokości opłaty abonenckiej nie stanowi zmiany niniejszej umowy*” ,
- „*Operator może przenieść prawa i obowiązki z niniejszej umowy w całości lub części na osoby trzecie, zawiadamiając o tym Abonenta na piśmie (...)*” ,

Ponadto ustalono, że Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwany dalej: „Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów”) w wyroku z dnia 19 stycznia 2005 r. (sygnatura akt XVII AmC 2/04) uznał za niedozwolone postanowienie umowy o treści: „*Zmiana opłaty nie powoduje konieczności zmiany umowy*”. Postanowienie

to zostało wpisane w dniu 5 maja 2005 r. do Rejestru pod pozycją 400. Również w tym samym wyroku Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał za niedozwolone postanowienie umowy o treści: „*Abonent zezwala Operatorowi na przelanie wszelkich praw i obowiązków wynikających z niniejszej umowy na dowolny podmiot trzeci, bez dodatkowej zgody Abonenta*”. Postanowienie to zostało wpisane do Rejestru pod pozycją 402 w dniu 5 maja 2005 r.

W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania Spółdzielnia Mieszkaniowa „Nad Wartą” w Działoszynie w piśmie z dnia 23 maja 2007 r. zobowiązała się do zmiany „Umowy Nr .../...CATV” oraz do powiadomienia abonentów o wprowadzonych zmianach w drodze aneksu. Jednocześnie Spółdzielnia Mieszkaniowa „Nad Wartą” w Działoszynie wystąpiła z wnioskiem o zawarcie w przedmiotowej sprawie ugody. Do ww. pisma Spółdzielnia Mieszkaniowa „Nad Wartą” załączyła „Rachunek zysków i strat za 2006 r.” (*dowód: - karta nr 32*). Dodatkowo w piśmie z dnia 5 maja 2007 r. Spółdzielnia Mieszkaniowa „Nad Wartą” w Działoszynie wystąpiła z wnioskiem, w przypadku nie podpisania ugody, o odstąpienie przez Prezesa Urzędu od nakładania kary w przedmiotowym postępowaniu. Prośbę tą umotywowała nie osiągnięciem zysku na świadczonych usługach związanych z telewizją kablową (*dowód: - karta nr 33*). Spółdzielnia nie przedstawiła dowodów pozwalających na stwierdzenie zaniechania stosowania zarzucanej praktyki.

Prezes Urzędu zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. 2007 r., Nr 50, poz. 331 - zwana dalej: „ustawa o okik”) przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy. Natomiast ust. 3 ww. artykułu stanowi, że nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów. Przepis art. 24 ust. 2 ustawy o okik zawiera otwarty katalog działań stanowiących praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów. Ustawodawca wskazuje w punkcie 1 tego przepisu, że praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jest stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do Rejestru.

Stwierdzenie praktyki określonej w art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy o okik wymaga wykazania, że spełnione zostały łącznie trzy przesłanki:

- 1) działanie przedsiębiorcy,
- 2) noszące znamiona bezprawności, polegającej na stosowaniu postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do Rejestru,
- 3) godzące w zbiorowy interes konsumentów.

Ad 1)

Spółdzielnia Mieszkaniowa „Nad Wartą” w Działoszynie jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy o okik. Zgodnie z tym przepisem pod pojęciem przedsiębiorcy – rozumie się przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z o swobodzie działalności gospodarczej. Przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 ust. 1 i 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna nie będąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną - wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą. Ponadto zgodnie z art. 15 tej ustawy Spółdzielnia Mieszkaniowa „Nad Wartą” w Działoszynie, jako przedsiębiorca telekomunikacyjny w rozumieniu art. 2 pkt 27 Prawa telekomunikacyjnego, powinna być wpisana do rejestru działalności regulowanej, to jest do rejestru przedsiębiorców telekomunikacyjnych.

Spółdzielnia Mieszkaniowa „Nad Wartą” w Działoszynie ma osobowość prawną i jest zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w Rejestrze Przedsiębiorców po numerem 0000013373 oraz jest wpisana do rejestru przedsiębiorców telekomunikacyjnych pod numerem 1056 (*dowód: karta nr 28*). Tym samym Spółdzielnia Mieszkaniowa „Nad Wartą” w Działoszynie jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy o okik.

W związku z tym pierwsza przesłanka art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy o okik została spełniona.

Ad 2)

Bezprawność jest to sprzeczność zachowania z przepisami prawa oraz z zasadami współżycia społecznego. Chodzi więc o sprzeczność z szeroko rozumianym porządkiem prawnym jako całością. Pojęcie porządek prawny obejmuje nakazy i zakazy wynikające z normy prawnej, a także nakazy i zakazy wynikające z norm moralnych i obyczajowych określanych jako zasady współżycia społecznego. Bezprawność jest czynnikiem o charakterze obiektywnym, niezależnym od wystąpienia szkody, czy od zamiaru podmiotu dopuszczającego się działań bezprawnych. Przy ocenie bezprawności rozważenia wymaga kwestia, czy czyn był zgodny, czy też niezgodny z obowiązującymi zasadami porządku prawnego tj. normami prawa powszechnie obowiązującego a także z nakazami i zakazami wynikającymi z zasad współżycia społecznego.

Jak zostało wykazane powyżej, przepis art. 24 ust. 2 ustawy o okik zawiera przykładowy katalog praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Stosownie do ww. przepisu, za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów uważa się w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do Rejestru.

Na mocy art. 479⁴⁵ k.p.c. Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest obowiązany przysyłać Prezesowi Urzędu odpis każdego prawomocnego wyroku uwzględniającego powództwo o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone. Na podstawie takich wyroków, Prezes Urzędu jest zobowiązany do prowadzenia rejestru postanowień wzorców umów uznanych za niedozwolone, stosownie do art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c. Przepis art. 479⁴⁵ § 3 k.p.c. ustanawia zasadę jawności Rejestru. Jawność Rejestru oznacza, że jest on dostępny dla każdego zainteresowanego, czyli każdy ma do niego prawo wglądu. Skutkiem formalnej jawności Rejestru jest niemożność zasłaniania się nieznajomością dokonanych w nim wpisów. W Rejestrze tym przytacza się treść postanowień wzorców umowy uznanych przez Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów za niedozwolone.

Wpisanie postanowienia do Rejestru, oznacza, że od tej chwili postanowienia te są zakazane we wszystkich wzorcach umów. Zakaz stosowania postanowień wpisanych do Rejestru dotyczy nie tylko tego przedsiębiorcy, przeciwko któremu zapadł wyrok w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone, lecz również innych przedsiębiorców z danej branży. Za takim ujęciem przemawia podstawowy cel postępowania w sprawach o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone, jakim jest usunięcie z obrotu postanowień, które Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał za niedozwolone. Chodzi bowiem o to, by konsumenci nie byli narażeni na te postanowienia w przyszłości w umowach zawieranych z innymi przedsiębiorcami. Ponadto, zdaniem Prezesa Urzędu, zakaz stosowania niedozwolonych postanowień wpisanych do ww. Rejestru dotyczy także postanowień podobnych. Przedsiębiorcy stosują bowiem postanowienia, których istota jest taka sama, lecz konstrukcja gramatyczna, szyk wyrazów w zdaniu są różne. W związku z tym, zakazane jest też stosowanie postanowienia, którego zakres jest tożsamy z zakresem postanowienia wpisanego do Rejestru. Nie jest konieczna dokładna, literalna identyczność tych postanowień.

Stanowisko Prezesa Urzędu znajduje uzasadnienie w orzecznictwie. Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 13 lipca 2006 r. (Sygn. akt III SZP 3/06) wskazał, iż stosowanie postanowień wzorców umów o treści tożsamej z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wpisanych do Rejestru może być uznane w stosunku do innego przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów. Sąd Najwyższy uznał również, iż jeżeli Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uzna określoną klauzulę za niedozwoloną w wyniku przeprowadzonej kontroli abstrakcyjnej i zostanie ona wpisana do Rejestru, praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 23a ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. 2005 r., Nr 244, poz. 2080, ze zm.: Dz. U. z 2006 r. Nr 157, poz. 1119; Nr 170, poz. 1217 i Nr 249, poz. 1834 - obecnie art. 24 ust. 2 ustawy o okik) dopuszcza się każdy z przedsiębiorców, który wprowadza do stosowanych postanowień umowy zmiany o charakterze kosmetycznym, polegające np. na przestawieniu szyku wyrazów lub zmianie użytych wyrazów, jeżeli zmiany te nie prowadzą do zmiany istoty postanowienia.

W ocenie Prezesa Urzędu stosowanie przez Spółdzielnię Mieszkaniową „Nad Wartą” w Działoszynie we wzorcu umowy pn. „Umowa Nr .../.../CATV” postanowień o treści:

- a) „*Zmiana wysokości opłaty abonenckiej nie stanowi zmiany niniejszej umowy*”, jest tożsame zarówno co do celu jak i skutków, z postanowieniem wpisanym do Rejestru pod pozycją 400,
- b) „*Operator może przenieść prawa i obowiązki z niniejszej umowy w całości lub części na osoby trzecie, zawiadamiając o tym Abonenta na piśmie (...)*”, jest tożsame zarówno co do celu jak i skutków, z postanowieniem wpisanym do Rejestru pod pozycją 402.

Kwestionowane postanowienie o treści: „*Zmiana wysokości opłaty abonenckiej nie stanowi zmiany niniejszej umowy*” przewiduje, że w wypadku zmiany opłaty abonamentowej nie jest konieczna zmiana umowy. Art. 384¹ k.c. przyznaje konsumentowi prawo odstąpienia od umowy w przypadku jej zmiany. Tym samym ważną staje się kwestia właściwego powiadomienia konsumenta o zmianie treści umowy, które dawałoby możliwość rozwiązania umowy. Ww. postanowienie takiej możliwości nie daje konsumentowi. Postanowienie to umożliwia ww. przedsiębiorcy dowolną zmianę opłaty, bez obawy, że konsument w następstwie tej czynności wypowie umowę. W następstwie takiego zapisu konsument zostaje pozbawiony przysługującego mu prawa do odstąpienia od umowy w przypadku zmiany istotnego postanowienia umowy, jaką jest cena usługi telekomunikacyjnej.

Tożsamym celem tj. pozbawieniu konsumenta prawa do odstąpienia od umowy w przypadku zmiany opłaty ma służyć postanowienie wpisane do Rejestru pod numerem 400 „*Zmiana opłaty nie powoduje konieczności zmiany umowy*”.

Porównanie kwestionowanego zapisu wzorca umowy o treści: „*Zmiana wysokości opłaty abonenckiej nie stanowi zmiany niniejszej umowy*” i postanowienia umieszczonego w Rejestrze pod numerem 400 dowodzi, że ich treść w sposób na tyle tożsamy kształtuje prawa i obowiązki konsumenta, iż można przyjąć, że oceniane postanowienie umowy mieści się w hipotezie zakazanych postanowień umowy. Postanowienie wskazane w sentencji decyzji oraz postanowienie wpisane do Rejestru mogą zostać uznane za tożsame co do celu i skutku. Każde z tych postanowień pozbawia konsumenta prawa do odstąpienia od umowy w przypadku zmiany ceny usługi, do którego ma on prawo na podstawie obowiązujących przepisów prawa.

Natomiast postanowienie o treści: „*Operator może przenieść prawa i obowiązki z niniejszej umowy w całości lub części na osoby trzecie, zawiadamiając o tym Abonenta na*

piśmie (...)”, przewiduje, cesję umowy, to jest przelanie wszelkich praw i obowiązków wynikających z zawartej umowy przez Spółdzielnię Mieszkaniową „Nad Wartą” w Działoszynie, z góry, na dowolnie wybrany podmiot trzeci. Zgodę, którą konsument powinien wyrazić w momencie przejmowania praw i obowiązków przez nowego przedsiębiorcę telekomunikacyjnego Spółdzielnia Mieszkaniowa „Nad Wartą” w Działoszynie zapewniła już sobie w momencie podpisywania umowy z konsumentem.

Tożsamym celem tj. pozbawieniu konsumenta prawa do wyrażenia zgody na przelanie wszelkich praw i obowiązków wynikających z zawartej umowy na dowolnie wybrany podmiot trzeci ma służyć postanowienie wpisane do Rejestru pod numerem 402 „*Abonent zezwala Operatorowi na przelanie wszelkich praw i obowiązków wynikających z niniejszej umowy na dowolny podmiot trzeci, bez dodatkowej zgody Abonenta*”.

Porównanie kwestionowanego zapisu wzorca pn. „*Operator może przenieść prawa i obowiązki z niniejszej umowy w całości lub części na osoby trzecie, zawiadamiając o tym Abonenta na piśmie (...)*” i postanowienia umieszczonego w Rejestrze pod numerami 402 dowodzi, że ich treść jest podobna i w taki sam sposób kształtuje prawa i obowiązki konsumenta, iż można przyjąć, iż oceniane postanowienie umowy mieści się w hipotezie zakazanego postanowienia umowy. Postanowienie wskazane w sentencji decyzji oraz postanowienie wpisane do Rejestru mogą zostać uznane za tożsame co do celu i skutku. Każde z tych postanowień pozbawia konsumenta prawa do wyrażenia zgody na przelanie praw i obowiązków wynikających z zawartej umowy na dowolnie wybrany podmiot trzeci przez Spółdzielnię Mieszkaniową „Nad Wartą” w Działoszynie.

Konsekwencją stosowania przez Spółdzielnię Mieszkaniową „Nad Wartą” w Działoszynie postanowień wpisanych do Rejestru jest wprowadzenie do umowy o świadczenie usług dostarczania programów telewizyjnych w pakietach programowych w postaci sygnału audio - wizualnego rozprowadzanego drogą sieci kablowej postanowień bezwzględnie zakazanych. Stosownie bowiem do art. 479⁴² § 1 k.p.c., Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów orzekając o uznaniu postanowień wzorca umowy za niedozwolone, jednocześnie zakazuje ich wykorzystywania. Sąd Najwyższy w cytowanej powyżej uchwale zaakceptował stanowisko, zgodnie z którym, wpis postanowienia wzorca umowy do Rejestru skutkuje tym, że zakazane jest posługiwanie się wpisaną klauzulą we wszystkich wzorcach umów, pod rygorem sankcji z art. 58 k.c.

Tym samym, w ocenie Prezesa Urzędu, stosowanie przez Spółdzielnię Mieszkaniową „Nad Wartą” w Działoszynie w ww. „Umowie” postanowień wskazanych w sentencji decyzji jest bezprawne.

W związku z powyższym, stwierdza się, że druga przesłanka art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy o okik została spełniona.

Ad 3)

Przepisy ustawy o okik nie definiują pojęcia zbiorowego interesu konsumentów. Przepis art. 24 ust. 3 ustawy o okik stanowi jedynie, że nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów. Z całą pewnością mamy do czynienia ze zbiorowym interesem konsumentów, gdy działanie przedsiębiorcy dotyczy, bądź może dotyczyć nieograniczonej liczby konsumentów, których nie da się zindywidualizować.

W przedmiotowej sprawie mamy do czynienia z naruszeniem praw nieograniczonej i nieokreślonej liczby konsumentów, którzy zapoznali się, bądź mogli zapoznać się z wzorcem umowy o świadczenie usług dostarczania programów telewizyjnych w pakietach programowych w postaci sygnału audio - wizualnego zawierającym postanowienie, który

został wpisany do Rejestru i zawarł, bądź mogli zawrzeć umowę na świadczenie tych usług ze Spółdzielnią Mieszkaniową „Nad Wartą” w Działoszynie. Oferta świadczenia usług dostarczania programów telewizyjnych w pakietach programowych w postaci sygnału audio - wizualnego jest adresowana do z góry nieokreślonej liczby konsumentów. Z oferty tej skorzystali już konsumenci decydując się na odbiór telewizji kablowej, ale z tych usług w każdej chwili mogą skorzystać inni konsumenci mieszkający na terenie Działoszyna. Krąg osób, który został już dotknięty stosowaną praktyką i który taką praktyką może zostać dotknięty jest nieograniczony i niemożliwy z góry do określenia ani zidentyfikowania. Za takim ujęciem odbioru ww. usługi świadczy również jej charakter. Zgodnie z Prawem telekomunikacyjnym usługa dostarczania programów telewizyjnych w pakietach programowych w postaci sygnału audio – wizualnego ma charakter publicznie dostępnej usługi telekomunikacyjnej, to jest dostępnej do ogółu użytkowników (art. 2 pkt 31 Prawa telekomunikacyjnego), w tym konsumentów. Pojęcie użytkownika jest niezwykle szerokie. Użytkownikiem jest bowiem nie tylko podmiot korzystający z usługi, lecz także podmiot żądający świadczenia tej usługi. Użytkownikiem jest zatem każdy podmiot, który na gruncie ww. ustawy może żądać świadczenia usługi. Ogół użytkowników, czyli wszystkich podmiotów, które korzystają z usług lub mogą żądać świadczenia tych usług, to najszersze możliwe określenie potencjalnego zakresu usługobiorców (porównaj: Prawo telekomunikacyjne. Komentarz. dr hab. Stanisław Piątek. Wydawnictwa C.H. BECK Warszawa 2005. s. 93).

Stosowanie przez Spółdzielnię Mieszkaniową „Nad Wartą” w Działoszynie zarzucanej praktyki wobec trudnej do zidentyfikowania liczby konsumentów, którzy mogą wystąpić o świadczenie ww. usługi, wypełnia przesłankę naruszenia zbiorowego interesu konsumentów. Nie ma tutaj żadnych wątpliwości, że bezprawne działanie przedsiębiorcy nie dotyczy interesów poszczególnych osób, których sprawy mają charakter jednostkowy, indywidualny, lecz mogą naruszać uprawnienia nieograniczonego kręgu konsumentów, których sytuacja jest identyczna i wspólna dla całej grupy faktycznych lub potencjalnych konsumentów (abonentów).

W związku z tym stwierdza się, że trzecia przesłanka art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy o okik została spełniona.

Spółdzielnia Mieszkaniowa „Nad Wartą” w Działoszynie w trakcie niniejszego postępowania nie przedstawiła dowodów potwierdzających zaniechanie stosowania kwestionowanych przez Prezesa Urzędu postanowień „Umowy Nr .../.../CA TV. Tym samym nie można stwierdzić, że doszło do zaniechania stosowania zarzucanej praktyki.

Jednocześnie w trakcie postępowania Spółdzielnia Mieszkaniowa „Nad Wartą” w Działoszynie wystąpiła z wnioskiem o podpisanie ugody w przedmiotowym postępowaniu z Prezesem Urzędu. Zgodnie z treścią art. 102 ustawy o okik w postępowaniu w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów może być zawarta ugoda, jeżeli przemawia za tym charakter sprawy, a ugoda nie zmierza do obejścia prawa lub nie narusza interesu publicznego lub słusznego interesu konsumentów. Natomiast z art. 12 § 1 k.p.a. wynika, że organy administracji publicznej powinny działać w sprawie wnikliwie i szybko, posługując się możliwie najprostszymi środkami prowadzącymi do jej załatwienia. Zasada szybkości postępowania tj. osiągnięcia końcowego celu postępowania administracyjnego w najkrótszym czasie należy do kardynalnych zasad dobrego postępowania. W przedmiotowej sprawie, biorąc pod uwagę charakter sprawy, zasadne i celowe jest wydanie bez zbędnej zwłoki decyzji administracyjnej, tym bardziej, że Spółdzielnia Mieszkaniowa „Nad Wartą” w Działoszynie zgodziła się z zarzutami Prezesa Urzędu i zobowiązała się do wprowadzenia zmian mających na celu wyeliminowanie z obrotu gospodarczego zapisów

sprzecznych z prawem. Pojęcie działań w celu podpisania ugody przedłużyłoby niepotrzebnie czas trwania niniejszego postępowania.

Wobec powyższego, Prezes Urzędu orzekł jak w sentencji.

Zgodnie z art. 106 ust 1 pkt 4 ustawy o okik Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę, w swojej decyzji, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli przedsiębiorca ten, choćby nieumyślnie dopuścił się stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24 ustawy o okik. W przedmiotowej sprawie biorąc pod uwagę, że Spółdzielnia Mieszkaniowa „Nad Wartą” w Działoszynie rozlicza działalność statutową bezwynikowo i nie osiąga zysków z tytułu dostarczania sygnału telewizji kablowej Prezes Urzędu odstąpił od nałożenia kary. Podejmując powyższa decyzję Prezes Urzędu wziął również pod uwagę fakt, iż Spółdzielnia Mieszkaniowa „Nad Wartą” w Działoszynie zobowiązała się do wyeliminowania z obrotu gospodarczego postanowień bezwzględnie zakazanych.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o okik w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatura w Łodzi.

Z upoważnienia
Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji
i Konsumentów
Dyrektor Delegatury w Łodzi

Iwona Bielska

Otrzymuje:

Spółdzielnia Mieszkaniowa „Nad Wartą”
ul. Grota Roweckiego 6
98-355 Działoszyn